

Fragment relacji świadka historii

JAN ZEMLER

ur.1938, Poznań

Zakres terytorialny i czasowy	Dzierżoniów, lata 50. XX w.
--------------------------------------	-----------------------------

Dzierżoniowski rynek lat 50. XX w.

Rynek został zmarnowany przez te dwa bloki. Bo wcześniej tam były kamieniczki, jakby poprzyklejane jedna do drugiej. Stare secesyjne kamieniczki na pierzei północnej. Dzierżoniów z tego słynął. Była też ulica Piękna, gdzie teraz jest „Tościk”. Tam były też takie kamieniczki aż pod mury obronne. Pamiętam to dobrze. Tam dużo Żydów miało swoje sklepiki, warzywne sklepiki. Miasto inaczej wyglądało. Rynek dookoła wyłożony był kosteczką. Dookoła widziało się przede wszystkim stare budynki poniszczone. Wszędzie były wysadzone drzewa. Nie wiem, jak to się stało, ale przy chodnikach były normalnie drzewa. Co dziesięć metrów stało drzewko, dookoła tego ryneczku. Działały kawiarnie. Działała kawiarnia „Mokka”, jak tylko ze Świdnickiej się wychodzi, zaraz na rogu. Dalej była kawiarenka, na rogu, tam jest teraz sklep spożywczy. I tam moi znajomi grywali takie wieczorki do kawy. Grał pan na pianinie i taki pan na skrzypcach. Grali do kawy po prostu. Bardzo fajnie tam było, bo to były czarujące czasy. Do południa, jak człowiek tam zaglądał, to jeszcze tej muzyki nie było. Ale dużo się działo. Właśnie Żydów tam było dużo. Niektórzy byli bogaci. Paliło się tytoń, paliło się papierosy. Więc unosił się zapach tytoniu, zapach kawy, zapach wina. Te lokale były po prostu pełne. Tak jak w „Tościku” dzisiaj mamy cały czas ruch, to tam też tak było. Tam cały czas stoliki były pozajmowane. To były czasy dość fajne. Na rynku stał kiosk „Ruchu”. Na wylocie ze Świdnickiej stał taki kiosk i były przystanki autobusowe. Stare autobusy „Star” polskiej produkcji miały takie dzioby zagięte. Te autobusy, trochę takie śmieszne, poruszały się po całym naszym powiecie. Były też samochody, autobusy po Niemcach. Silniki takie potężne trzęsły się, jak pracowały.

Data i miejsce nagrania	24 czerwca 2019, Dzierżoniów
Rozmawiał/a	Paulina Hryniewicz, Wiktoria Strońska, Damian Kapinos
Redakcja	Jadwiga Horanin
Prawa	Forum Dialogu Między Kulturami